

Aan: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding Ververlaten-Ens

Geachte heer, mevrouw,

De Natuur en Milieufederaties van Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland reageren graag op het 'Voornemen en voorstel voor participatie'

Met het 'voornemen en voorstel voor participatie' doet u een brede uitvraag naar kennis en participatie. Hierdoor en omdat de plannen nog helemaal niet concreet zijn zullen wij in deze brief niet uitgebreid ingaan op een voorkeur voor een bepaald tracé, maar zullen wij ingaan op hoe wij betrokken willen worden en een aantal uitgangspunten geven voor de bouw van de nieuwe verbinding.

De Natuur en Milieufederaties in deze provincies trekken gezamenlijk op in deze reactie en in het verdere participatieproces. Gevoed door regionale achterban organisaties. Wij voeren graag met u een persoonlijk gesprek om deze brief toe te lichten.

Inzet

1. De Natuur en Milieufederaties streven naar behoud van natuur en biodiversiteit, de waarde van het landschap en de fauna in het gehele zoekgebied.
2. De Natuur en Milieufederaties zijn zich terdege bewust van de noodzakelijkheid van een nieuwe hoogspanningsverbinding voor de energietransitie.

Uitgangspunten

- De nieuwe hoogspanningsverbinding doorsnijdt geen natuur. Hiermee bedoelen we Natura2000-gebieden of gebieden die aangewezen zijn als Natuur Netwerk Nederland, maar ook gebieden zonder officiële status die toch waardevolle natuurwaarden hebben.
- De nieuwe hoogspanningsverbinding tast de landschappelijke waarden zo min mogelijk aan en draagt niet bij aan verrommeling.
- De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt niet in weidevogelgebied aangelegd. Ook mogen de hoogspanningslijnen (trek)vogels niet hinderen. Er moet dus rekening worden gehouden met de trekroutes van vogels.

Mitigerende maatregelen

Uit eerste initiële schetsen voor het tracé lijkt het onmogelijk om tot een tracé te komen dat volledig aan bovenstaande uitgangspunten voldoet. Wanneer er geen andere keus is dan af te wijken van bovenstaande uitgangspunten dan moeten de volgende mitigerende maatregelen worden genomen.

Natuur(gebieden)

- Per saldo mag er geen natuur verloren gaan. Er moet ruimhartig worden gecompenseerd en natuur bijkomen. De projectontwikkelaar moet ook de kosten voor het aanschaffen van nieuw

terrein betalen. Ga met terreinbeherende organisaties en natuurorganisaties in gesprek over de realisatie en voorwaarden voor deze natuurcompensatie per gebied.

- Het ministerie gaat bij de bouw van de nieuwe hoogspanningsverbinding uit van het bouwprincipe:

“bovengronds, tenzij: De nieuwe hoogspanningsverbinding komt bovengronds. Alleen in gebieden met een bijzonder complexe omgeving kan ondergrondse aanleg worden overwogen.”

Wij vinden dat het doorkruisen van Natura2000-gebieden, belangrijke weidevogelgebieden en waardevolle (nationale) landschappen een dermate complexe omgeving creëren moet worden gestreefd de verbinding in deze gebieden ondergronds aan te leggen.

- Er moet een afweging worden gemaakt tussen lengte van het tracé, de kosten en de impact op de natuur. Wanneer een korter tracé meer geld vrijmaakt voor natuur elders kan dit ook de voorkeur hebben, terwijl een langer tracé meer landschappelijke impact kan hebben. Hier moet onderzoek naar worden gedaan. Met als uitgangspositie om de natuur uit te breiden.

Landschap

- Ga in gesprek over de vormgeving en hoogte van de masten. Zorg dat deze bijdraagt aan inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding in het landschap.
- Er moet een goede afweging worden gemaakt tussen lengte van het tracé, de kosten en de landschappelijke impact. Een langer tracé omzeild landschappelijk waardevolle gebieden, terwijl een korter tracé hier meer uiteindelijk meer impact hebben, terwijl Hier is meer onderzoek naar nodig. Uitgangspositie is om landschapskwaliteit te verbeteren.

Fauna

- Breng in kaart hoeveel weidevogelleefgebied er verstoord wordt (kwantitatief) en waar de trekroutes van trekvogels liggen.
- Onderzoek welke mitigerende maatregelen er mogelijk zijn om vogelsterfte (draadslachtoffers) te voorkomen en pas deze ook toe.
- Benut innovatieve manieren die in andere gebieden zijn bedacht om vogelslachtoffers te voorkomen. Ga met natuurorganisaties om tafel om deze mitigerende maatregelen verder te ontwikkelen of te realiseren.

Realiseer meerwaarde

- Bescherm en verhoog de biodiversiteit bij het aanleggen van de hoogspanningsverbinding.
 - Investeer in nieuwe natuur, agrarisch natuurbeheer en landschapselementen in de omgeving. Er moet aantoonbaar een “plus” komen voor de biodiversiteit en het herstel daarvan.
 - Benut het tracé voor een ecologische inrichting (in het kader ‘Groene Netten’) waar dit een toegevoegde waarde vormt op de bestaande natuurverbindingen. Deze invulling wordt niet gerekend tot ‘compensatienatuur’.

- Zet in op meervoudig ruimtegebruik: Benut de gronden onder de masten en leidingen voor natuurvriendelijke energieopwekking (toepassen concept '[Energietuinen](#)').

Participatie vervolg

De Milieufederaties spreken zich in deze fase, waarin de plannen nog heel abstract zijn, nog niet uit over een voorkeurstracé. Daarvoor moet eerst meer duidelijk worden over de precieze route van dit tracé.

De Natuur en Milieufederaties willen graag intensief betrokken worden bij de keuze voor de hoogspanningsverbinding. Bijvoorbeeld door betrokken te worden in de afweging tussen tracélengte, impact op landschap en natuurcompensatie/uitbreiding. Bij onze participatie zullen we ons laten steunen door regionale achterban organisaties, waaronder ook terreinbeheerders. Zij hebben de uitgebreide kennis over de invloed die een nieuwe hoogspanningsverbinding op natuur en landschap zal hebben.

Met vriendelijke groet,

Thijs Maartens, Natuur en Milieufederatie Flevoland
Tessa de Groot, Friese Milieufederatie
Bas Hollander, Natuur en Milieufederatie Groningen
Remco Mur, Natuur en Milieufederatie Drenthe

Mede namens:

Natuur en Milieu Overijssel